

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

LIFE14/GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης
για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της
περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών
της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»
[Ακρωνύμιο: “LIFE Natura Themis”]

Γιώργος Ι. Πολίτης

Γ. Γ. του Δ.Σ. της Ε.Ε.Π.Φ.

Δικηγόρος, Μ.Δ.Ε.

Αθήνα, 16 Οκτωβρίου 2017

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Πρόγραμμα LIFE 2014 «Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση» (Environmental Governance & Information)

- **Συντονιστής Δικαιούχος:** Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ), <http://www.nhmc.uoc.gr/el>
- **Συνδικαιούχος / Εταίρος 1:** Δικηγορικός Σύλλογος Χανίων (ΔΣΧ) <http://www.dschania.org/>
- **Συνδικαιούχος / Εταίρος 2:** Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ), <http://eepf.gr/el>
- **Συνδικαιούχος / Εταίρος 3:** ΥΠΕΝ – Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ)
- **Συνδικαιούχος / Εταίρος 4:** Δικηγορικός Σύλλογος Ηρακλείου (ΔΣΗ) <http://www.dsh.gr/>

LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αποκατάσταση ζημιών της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη»

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Διάρκεια: 01/10/2015 – 30/09/2020 (5 έτη)

Συνολικός προϋπολογισμός: 1.580.117,00 €

Συνολικές επιλέξιμες δαπάνες: 1.559.637,00 €

Συγχρηματοδότηση Ε.Ε.: 935.782,00 € (60% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών)

Συγχρηματοδότηση φορέων και οργανώσεων:

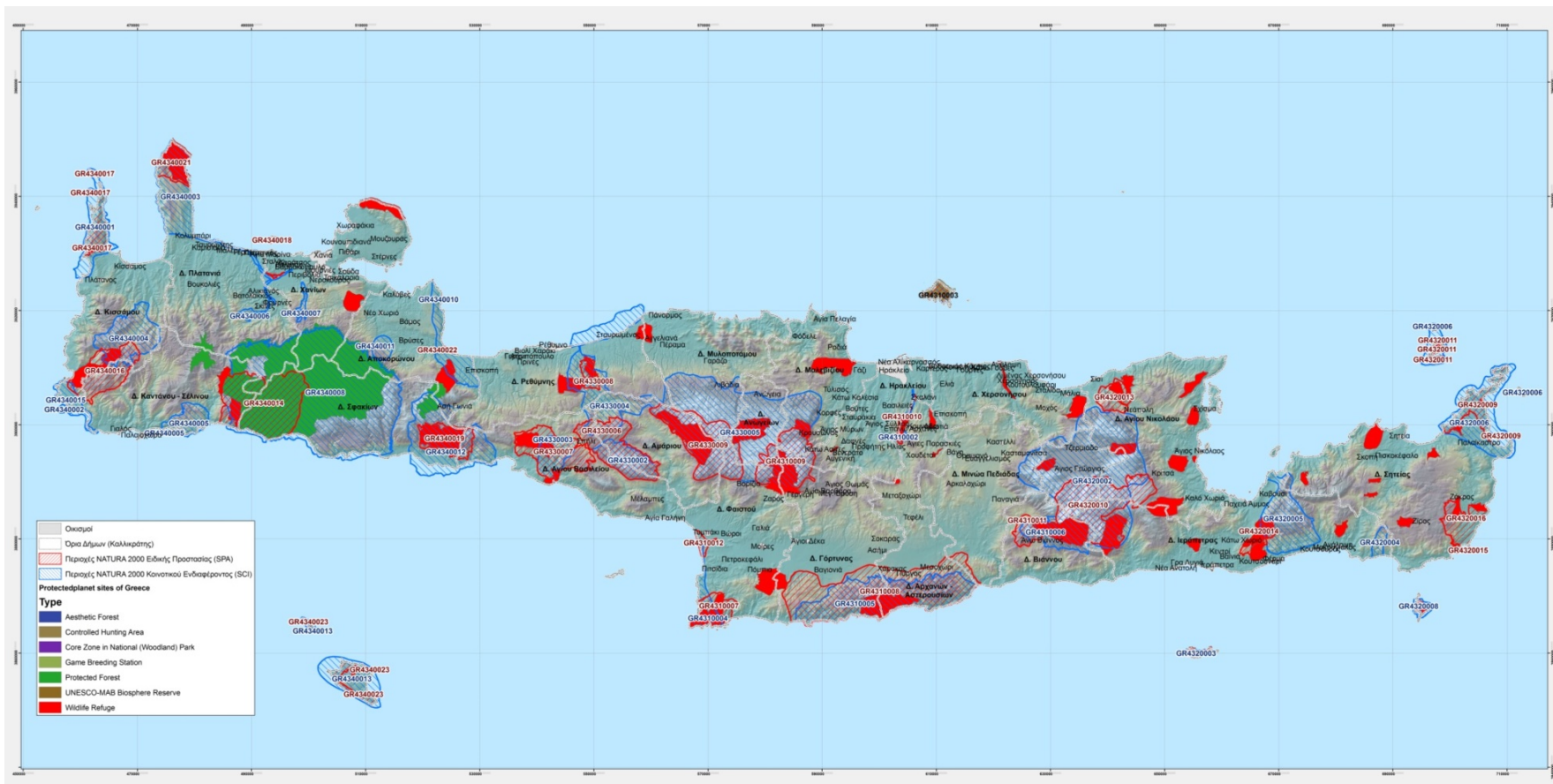
➤ **Ίδιοι πόροι εταίρων έργου:** 644.335,00 €

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αποκατάσταση ζημιών της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη»

Συνεκτικό ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο ειδικών ζωνών "NATURA 2000"

- Συστάθηκε από την Οδ. 92/43/ΕΟΚ (αρθ. 3)
- Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Οικότοποι και Είδη, Οδ. 92/43/ΕΟΚ) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Άγρια Πτηνά, Οδ. 79/409/ΕΟΚ, κωδ. 2009/147/ΕΚ).

- ❖ Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών / Αποτελεί το μεγαλύτερο δίκτυο σε παγκόσμιο επίπεδο (>26.000 περιοχές σε Ε.Ε.-28).
- ❖ Βασικό πλαίσιο της Ε.Ε. για την προστασία της βιοποικιλότητας.
- ❖ Στόχος: η διατήρηση οικοτόπων και ειδών.
- ❖ 27% της έκτασης της χώρας (**419** περιοχές ενταγμένες στο Δίκτυο NATURA 2000) / 30% της έκτασης της Κρήτης (**53** περιοχές).

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Εκστρατεία περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης

1. Έγκλημα κατά της άγριας ζωής – αδυναμίες, ελλείψεις, δυσλειτουργίες στον τομέα της δίωξης.
2. Έλλειψη μέτρων αποκατάστασης των ζημιών της βιοποικιλότητας.
3. Η Οδηγία για την Περιβαλλοντική Ευθύνη και η προστασία της βιοποικιλότητας.
4. Η εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ε.Ε. στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000.

A. Άμεσα εμπλεκόμενοι

Δικαστές / Εισαγγελείς
Δικηγόροι / Προανακριτικοί Υπάλληλοι
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης /
Περιφέρεια Κρήτης / Δήμοι
Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ)

B. Έμμεσα εμπλεκόμενοι

Αγροτικός πληθυσμός
Δημοσιογράφοι
Επαγγελματίες του τουρισμού
Ευρύ κοινό

LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αποκατάσταση ζημιών της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη»

ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- ❖ Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση γύρω από το **περιβαλλοντικό έγκλημα** ως ένα ξεχωριστό πεδίο του ποινικού δικαίου καθώς και ότι υπάρχει **ευθύνη** για την πρόληψη και αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας.
- ❖ Η **καλλιέργεια δεξιοτήτων και ικανοτήτων** σε ομάδες άμεσα εμπλεκόμενες με το έργο, ώστε να **ενσωματώσουν** θέματα **προστασίας** της βιοποικιλότητας και **αποτροπής** της περιβαλλοντικής ζημίας, **να προλαμβάνουν και να διώκουν** αποτελεσματικά το περιβαλλοντικό έγκλημα, καθώς και να **προβαίνουν στην κατά το δυνατόν καλύτερη αποκατάσταση** της ζημίας στο περιβάλλον.

LIFE14/GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αποκατάσταση ζημιών της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη»

ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ (Συνέχεια)

- ❖ Η τεκμηρίωση ότι η ορθή εφαρμογή του δικαίου του περιβάλλοντος **προάγει την τοπική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή**, ενώ παράλληλα **εξασφαλίζει την ορθή χρήση των φυσικών πόρων**.
- ❖ Η **ενημέρωση των κατοίκων** των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 για την παράνομη δραστηριότητα στις περιοχές τους και τις **επιπτώσεις** της.
- ❖ Η **επιδίωξη της αλλαγής στάσης των ομάδων-στόχων** του έργου και των πολιτών, αναφορικά με τη **δίωξη του περιβαλλοντικού εγκλήματος** και την **εφαρμογή μέτρων αποκατάστασης** των περιβαλλοντικών ζημιών.

LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αποκατάσταση ζημιών της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη»

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- ❖ **Αποτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης** όσον αφορά στο περιβαλλοντικό έγκλημα στην Περιφέρεια Κρήτης.
- ❖ **Δημιουργία 2 Παρατηρητηρίων Περιβαλλοντικού Δικαίου** [Ανατολική Κρήτη (Π.Ε. Ηρακλείου & Π.Ε. Λασιθίου) και Δυτική Κρήτη (Π.Ε. Χανίων & Π.Ε. Ρεθύμνου)].
- ❖ **Ευρεία εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης** των κοινωνικών φορέων και του κοινού.
- ❖ **Δημιουργία και δωρεάν διάθεση στο κοινό μιας ειδικής εφαρμογής για έξυπνες συσκευές** για την αποτύπωση σε πραγματικό χρόνο των τελούμενων περιβαλλοντικών αυθαιρεσιών.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ (Συνέχεια)

- ❖ **Εκπαιδευτικά προγράμματα** (ημερίδες, σεμινάρια, εργαστήρια, έντυποι και ηλεκτρονικοί οδηγοί) για τους κοινωνικούς εταίρους και τις ομάδες-στόχους του έργου.
- ❖ **Διάχυση των αποτελεσμάτων του έργου** και ανταλλαγή εμπειρίας μέσω της δικτύωσης με άλλα προγράμματα, LIFE και μη, με παρόμοιο αντικείμενο.
- ❖ **Αξιολόγηση**, καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος, της αποτελεσματικότητας της στρατηγικής επικοινωνίας και της πορείας υλοποίησης των δράσεων του έργου.

LIFE14/GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αποκατάσταση ζημιών της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη»

Επιτροπή Εμπειρογνώνων Έργου (ComExp)

- ❖ Δημιουργία ενός **Μηχανισμού Ελέγχου Ποιότητας του έργου** (Quality Control Mechanism / QSM): Διασφάλιση υψηλής ποιότητας παραδοτέων και αποτελεσμάτων.
- ❖ Ο Μηχανισμός Ελέγχου Ποιότητας του έργου αποτελείται από την **Επιτροπή Εμπειρογνώνων** του έργου “LIFE Natura Themis” (Committee of Experts / ComExp) και έχει 3 μέλη:
 - Εισαγγελέα.
 - Βοηθό Συνήγορο του Πολίτη.
 - Διδάσκουσα στην ΕΣΔΔ.
- ❖ Η ComExp θα συνεδριάζει **1 φορά ετησίως**, αρχής γενομένης από το 2017, μαζί με την ΕΣΕ (PSC), ώστε οι ειδικοί εμπειρογνώμονες να ανατροφοδοτούν, να υποβάλουν σχόλια και να συζητάνε πιθανές επιπρόσθετες ιδέες με την ΕΣΕ, καθώς και να διασφαλίζουν την υψηλή ποιότητα των παραδοτέων και των αποτελεσμάτων του έργου LIFE.

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Παρατηρητήρια Περιβαλλοντικού Δικαίου (Δ.Σ.Η., Δ.Σ.Χ.)

- ❖ Συλλογή στοιχείων από τις Εισαγγελίες και τις ανακριτικές αρχές.
- ❖ Αποδελτίωση της νομολογίας των πρωτοβάθμιων και των δευτεροβάθμιων δικαστηρίων της Κρήτης με χαρακτήρα στατιστικό και στόχο την καταγραφή των ποσοστών της παραβατικότητας ανά περιφερειακή ενότητα, των ειδών των εγκλημάτων που διώκονται συχνότερα καθώς και των ποινών που επιβάλλονται.
- ❖ Καταγραφή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας που διέπει τις προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου NATURA 2000.
- ❖ Παρακολούθηση της εξέλιξης των καταγεγραμμένων υποθέσεων και καταχώρηση νέων υποθέσεων περιβαλλοντικής υποβάθμισης.

❖ Δράση Β3

-Συνέδριο στο Ηράκλειο (2017) (Παν/μιο Κρήτης)

-Διεθνές συνέδριο στην Αθήνα (2018) (Ε.Ε.Π.Φ.)

-Συναντήσεις εργασίας (26: δημοσιογράφοι, επαγγελματίες τουρισμού, αγροτικός πληθυσμός, κοινό), Κρήτη (2019-2020) (Παν/μιο Κρήτης)

-Εφαρμογή για έξυπνα κινητά τηλέφωνα (Ε.Ε.Π.Φ.)

❖ Δράση Β4. Παρουσιάσεις στα τοπικά Μ.Μ.Ε. (Παν/μιο Κρήτης)

❖ Δράση Β5. Εκπαιδευτικά σεμινάρια (δικηγόροι, δικαστές, εισαγγελείς κ.α.: περιβαλλοντικό έγκλημα και η Οδ.Π.Ευθ.) (ΥΠΕΝ/ΣΥΓΑΠΕΖ, ΕΕΠΦ, Παν/μιο Κρήτης)

❖ Δράση D2. Ιστοσελίδα (Παν/μιο Κρήτης)

Εθνικό Συνέδριο

Περιβαλλοντική Ευθύνη, Πρόληψη και Αποκατάσταση:

Προκλήσεις και Ευκαιρίες
για την Προστασία της
Βιοποικιλότητας στην Ελλάδα

Ηράκλειο

8-10

Σεπτεμβρίου 2017

Έκθεση Μουσείου
Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

ΕΕΠΦ:

Έρευνα στον Α.Π.

Έρευνα με λέξεις- κλειδιά (κατηγορίες): 14.

Αναιρετικές ποινικές αποφάσεις από το 2007 και μετά.

95 αποφάσεις.

Αγροτική φθορά. 2 αποφάσεις. Αναφέρεται 1 στην Κρήτη.

Αγροφυλακή. 1 απόφαση.

Αιγιαλός. 1 απόφαση.

Αιγιαλού μεταβολή. 6 αποφάσεις.

Δασικά αδικήματα. 30 αποφάσεις. Αναφέρεται 1 στην Κρήτη.

Δασική έκταση. 4 αποφάσεις.

Εμπρησμός. 8 αποφάσεις. Αναφέρεται 1 στην Κρήτη.

Εμπρησμός με πρόθεση. 2 αποφάσεις.

Θήρα παράνομη. 1 απόφαση.

Κατασκευή αυθαίρετου κτίσματος. 20 αποφάσεις.

Κτίσμα αυθαίρετο. 10 αποφάσεις.

Λατομεία. 1 απόφαση.

Περιβάλλοντος προστασία. 5 αποφάσεις.

Περιβάλλοντος ρύπανση. 4 αποφάσεις. Αναφέρεται 1 στην Κρήτη.

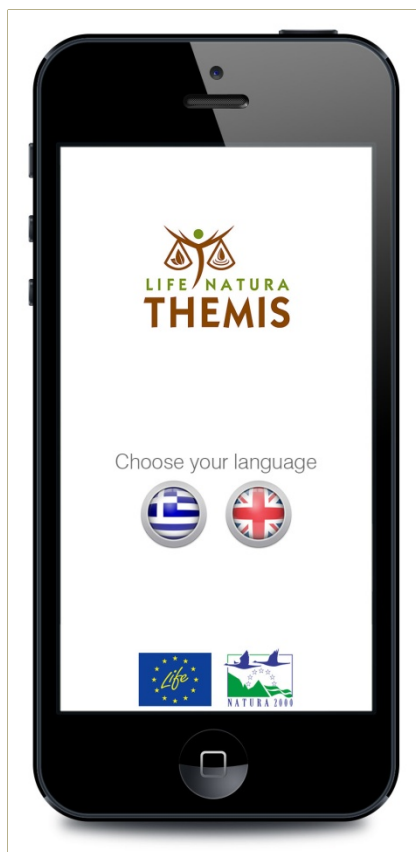
ΕΕΠΦ:

Εκπαιδευτικό σεμινάριο «Περιβαλλοντικό Δίκαιο και Περιβαλλοντικές Οργανώσεις» (Ηράκλειο, 11.3.2017, Παν/μιο Κρήτης)

- Παρουσίαση της εφαρμογής για έξυπνες συσκευές
- «Η Εκστρατεία των Περιβαλλοντικών Μ.Κ.Ο. κατά της Χρήσης Δηλητηριασμένων Δολωμάτων»
- Πρακτική άσκηση μελέτης περίπτωσης

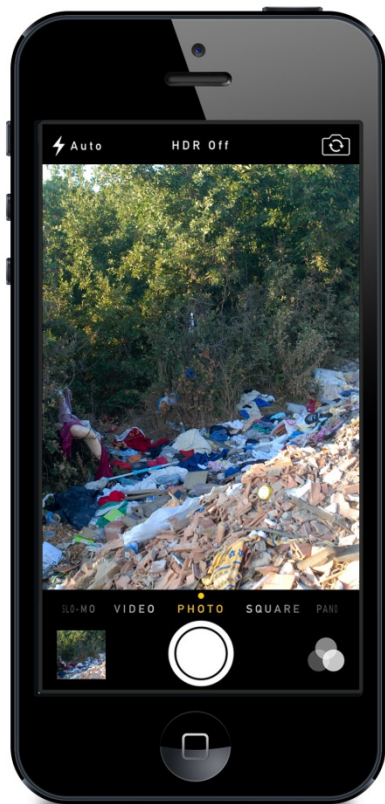
Εφαρμογή

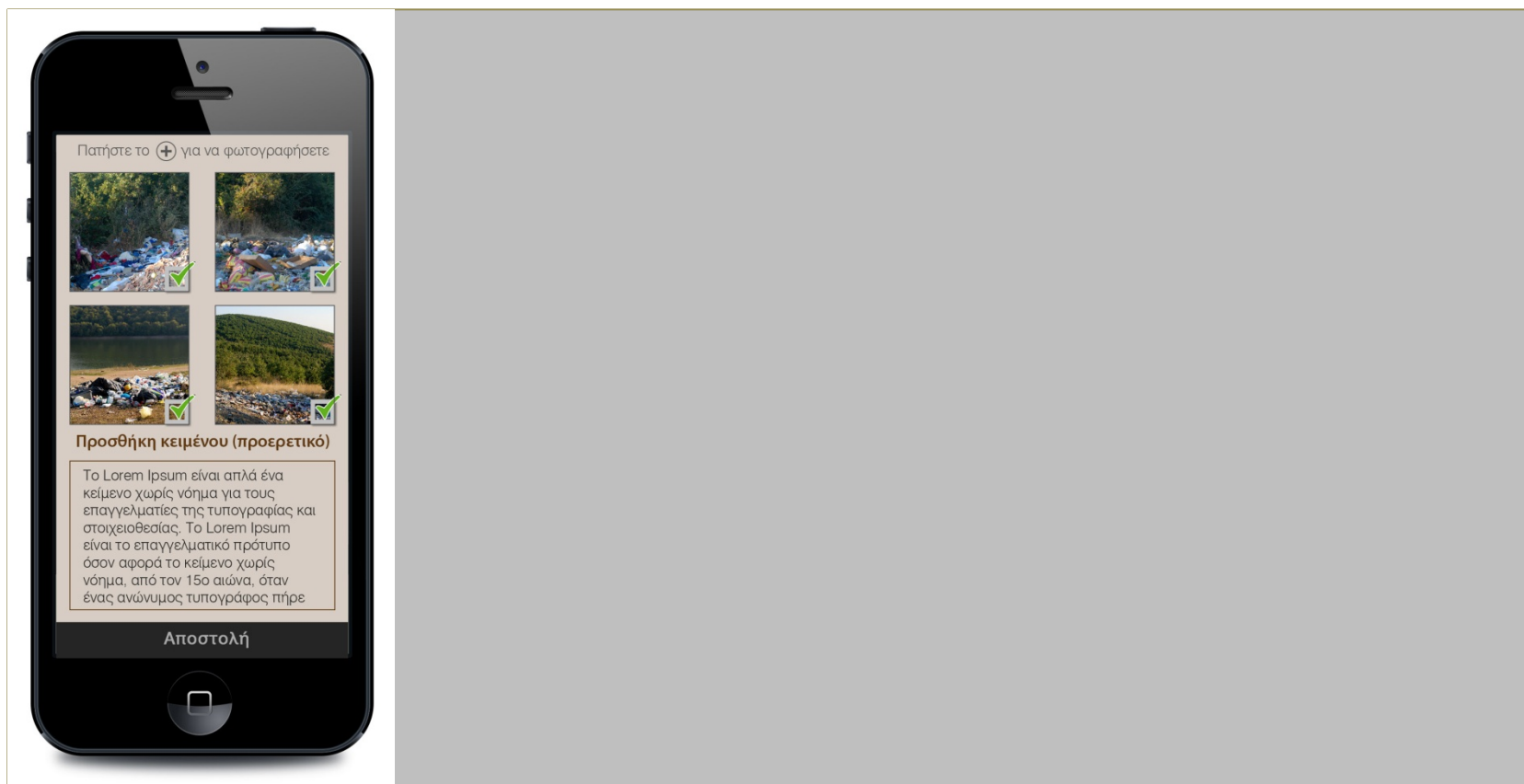
Εφαρμογή

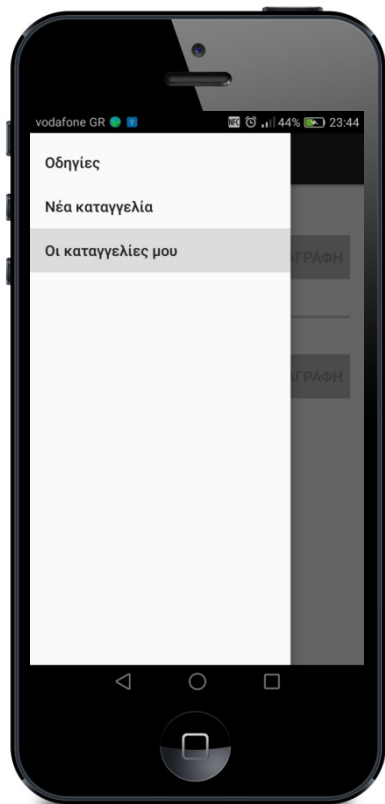
Εφαρμογή

Εφαρμογή

Εφαρμογή

Στόχοι

Σύγχρονα εργαλεία συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη
εποπτεία και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και βοηθούν
τις αρμόδιες υπηρεσίες

Συμβολή στη δημιουργία ενεργών πολιτών

Αποτρεπτική λειτουργία

Μακροπρόθεσμα μείωση (;) του αριθμού των παραβάσεων

ΕΕΠΦ:

Δράση Β6. Οδηγοί

1. Η Οδηγία για την Περιβαλλοντική Ευθύνη και η Άγρια Ζωή: Δικαστές-Εισαγγελείς.
2. Οι Οδηγίες για τα Πουλιά και τους Οικοτόπους: Δικηγόροι, Διοίκηση.
3. Το Δίκαιο του Περιβάλλοντος και το Δίκτυο Natura 2000: Πολίτες.

Επιπλέον: Παρουσίαση σε κάθε τεύχος του περιοδικού «Η ΦΥΣΗ».

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

<http://www.lifethemis.eu/>

<https://eepf.gr/el>

